

Educació per la pau i celebració conjunta del DENIP

Autoria:

PILAR SADA (OXFAM-INTERMÓN) / JOAN MARTÍNEZ (IMET)

Pilar Sada (tarrats.sada@gmail.com) / Joan Martínez (joanm@tinet.cat)

Centre educatiu on es desenvolupa la pràctica:

Centres educatius de Tarragona • Des del curs 2012-2013

BREU DESCRIPCIÓ

Aquest projecte es desenvolupa cada any des del curs 2012-2013, i se centra en l'Educació per la pau per plantejar diverses activitats compartides en què les escoles de la ciutat poden participar.

Durant el primer trimestre, els centres participants treballen a l'aula temàtiques de no-violència, pau i resolució pacífica de conflictes, i culminen el projecte amb la preparació d'un acte conjunt de celebració del DENIP i d'altres activitats participatives compartides.

La proposta es vol convertir en un compromís de la comunitat educativa de Tarragona en l'Educació per la pau.

EXPERIÈNCIES

Educació per la pau i celebració conjunta del DENIP

CONTEXT Centres d'educació primària, secundària i educació especial de la ciutat de Tarragona.

Es treballa amb diferents nivells: cicles mitjà i superior de primària, ESO, cicles formatius i educació especial.

PARTICIPANTS Aquesta experiència es porta a terme dins del grup de treball “Educació per la pau”, impulsat per la Xarxa d'educadors i educadores per a una ciutadania global de Tarragona, d'Oxfam Intermón, en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Tarragona. Hi han participat durant aquests anys els centres educatius, institucions i entitats següents: Col·legi El Carme, Col·legi Santa Teresa de Jesús, Col·legi Carmelites, Col·legi La Salle Torreforta, Col·legi Vedruna-Sagrat Cor, Escola El Miracle, Escola El Serrallo, Escola Els Àngels (Torreforta), Escola Pau Delclòs, Escola de Pràctiques, Escola Saavedra, Escola Tarragona, Escoles d'Educació Especial Estela, Sant Rafael, La Muntanyeta i Solc, Institut Comte de Rius, Institut Martí Franquès, Institut Pons d'Icart i Institut Torreforta. Amb la col·laboració de l'Escola Municipal de Música de Tarragona, el Conservatori de Música de la Diputació de Tarragona, el Cor Rossinyols del Cor Ciutat de Tarragona, el Cor Tarracosons, l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació a Tarragona (alumnes de fotografia i de pintura al mur), ONCE-Tarragona, “Teler de llum” (Ajuntament de Tarragona) i voluntaris del camp de refugiats de Petra Olympous, a Grècia, i voluntàries de Trucs de l'Alverna de Tarragona, que van col·laborar en el camp de refugiats de Calais, a França.

El projecte compta també amb la col·laboració de la Conselleria de Cooperació i el Consell Municipal de Cooperació i Solidaritat de Tarragona.

EXPERIÈNCIES

Educació per la pau i celebració conjunta del DENIP

QUÈ EM PROPOSAVA?

Quins objectius t'havies plantejat aconseguir amb aquesta experiència?

- Facilitar una experiència de **participació ciutadana** on nois i noies tinguin l'oportunitat de conèixer l'Educació per la pau i de participar en activitats de ciutat que reivindicuin aquests tipus de valors.
- **Promoure la comprensió i la pràctica de la cultura per la pau**, afavorint el **diàleg** entre nois i noies de diferents escoles de Tarragona.
- Facilitar un espai de **treball cooperatiu** efectiu per mitjà d'una trobada presencial que els permeti incorporar en la pràctica la cultura de pau.
- A partir de la reflexió sobre l'entorn proper, **oferir vivències** que promoguin la **presa de consciència de valors** com la tolerància, la solidaritat, el respecte als drets humans, la no-violència i la pau, per elaborar conjuntament una proposta-compromís per contribuir a fomentar-los en el seu entorn.
- Promoure la **col·laboració entre alumnat i professorat** dels centres educatius per fomentar el coneixement mutu i aprendre a relacionar-se pacíficament, des dels seus cercles més íntims, fins a les seves accions com a ciutadans i ciutadanes d'un món globalitzat i complex.

Quins eren els aspectes que volies treballar de coneixements, habilitats i actituds? (també pots explicar per què volies treballar aquests aspectes)

- Coneixements:

Enteniment de la diversitat com a riquesa des d'una perspectiva d'identitats inclusiva; familiaritzar-se amb els conceptes de no-violència i pau positiva; conèixer procediments de reivindicació no violenta dels drets humans i persones referents que lluiten per la pau i per la justícia al món.

- Habilitats:

Desenvolupar la capacitat d'escoltar, negociar, col·laborar, prendre consciència i implicar-se en necessitats socials properes i participar en projectes orientats al bé comú.

- Actituds:

Resoldre els conflictes de manera pacífica i dialogant; practicar les relacions equitatives entre les persones; participació en espais per reivindicar la cultura de pau.

QUÈ HE FET I COM HO HE FET?

Quines temàtiques de l'ECG has abordat de manera directa o indirecta?

Drets humans, gestió de conflictes, equitat i participació ciutadana.

EXPERIÈNCIES

Educació per la pau i celebració conjunta del DENIP

Quins principis pedagògics has posat en marxa?

Treball per projectes i cooperatiu, aprenentatge significatiu a partir de la reflexió respecte a la realitat propera i quotidiana, plantejament ètic dels continguts, orientació a la justícia social.

Quines activitats i metodologies has utilitzat?

- **Activitats:**

Formació del grup de treball: a partir d'una convocatòria oberta de presentació de la Xarxa d'educadors i educadores per a una ciutadania global i del llibre *Pistes per canviar l'escola*.

Treball intern del grup per definir les línies conceptuals i la proposta pràctica entorn a l'Educació per la pau.

Realització d'un dossier amb la proposta "Educació per la pau i celebració conjunta del DENIP" i presentació a la Conselleria d'Educació de l'Ajuntament de Tarragona, per consensuar el projecte i establir la col·laboració per fer-ne la tramesa i el desenvolupament.

Tramesa del projecte als centres educatius i convocatòria als centres interessats a la primera sessió amb el professorat.

Sessions amb el professorat, que cada curs es constitueix en equip de treball i funciona de manera oberta i participativa, coordinat per Oxfam-Intermón i l'IMET.

Concreció de les propostes cada curs i seguiment del calendari i del desenvolupament de les propostes als centres. (**Vegeu l'Annex 1** amb els projectes desenvolupats cada curs.)

Celebració conjunta del DENIP cada 30 de gener, amb la participació de tots els centres implicats en el projecte en un acte desenvolupat pels alumnes, entre 800 i 1.000 participants cada curs. (**Vegeu l'Annex 2** amb els programes de cada DENIP.)

En el curs 2018-2019 també s'ha dut a terme un programa de formació per a docents en Educació per la pau. (Vegeu el programa en l'**Annex 3**.)

- **Metodologia:**

Treball cooperatiu (a l'aula, intercentres i del grup de treball).

Projecte multidisciplinari i transversal, vinculat a diferents àrees educatives en funció de les propostes.

Procés de treball amb finalitat pràctica.

Sessions d'avaluació amb finalitat de continuïtat del projecte, tant sobre el seu desenvolupament com sobre les propostes concretes fetes cada curs.

QUINS ASSOLIMENTS HE ACONSEGUIT?

Quins aspectes de ciutadania global treballats amb el teu alumnat creus que han millorat?

Desenvolupament de la consciència crítica i de la intel·ligència emocional, coneixement i comprensió de la realitat que els envolta, presa de consciència de les situacions de desigualtat i injustícia i de la necessitat de participar en els processos de canvi.

Quins canvis s'han pogut generar en les dinàmiques de l'escola, en altres docents, en l'equip directiu, etc.?

- Inclusió de l'Educació per la pau en els projectes educatius d'aproximadament 15 centres educatius de Tarragona.
- Centres educatius que treballen la proposta a tots els nivells educatius.
- Docents participants motivats per continuar formant-se en Educació per la pau (molts docents han participat en la formació presencial organitzada per al curs 2018-2019).

S'han pogut generar canvis en l'entorn proper? De quina manera?

- Millor coneixement de la realitat i participació en processos col·laboratius.
- Obertura dels centres educatius a l'entorn (centres educatius, entitats, etc.).
- Desenvolupament de l'empatia dels estudiants envers la diversitat humana.

Quins elements de l'estructura escolar i del context penses que han estat un suport o un fre per aconseguir els teus assoliments?

Són molt importants la implicació de l'equip directiu i la capacitat de transmissió de l'equip directiu al conjunt del claustre. S'ha aconseguit en alguns dels centres.

La situació inversa, la no participació de l'equip directiu i del conjunt del claustre, fa difícil el treball, si depèn només d'un docent o d'un petit grup de docents.

QUINS APRENTATGES I REPTES N'EXTREC?

Què penses ara dels aspectes que et vas proposar en un inici? Quins aspectes podries millorar? En un futur, com podries aprofitar millor les oportunitats/fortaleses del teu centre i el teu entorn?

Continua sent vigent la necessitat d'establir com a eix troncal dels Projectes Educatius de Centre l'Educació per la pau, que era l'aspecte més significatiu de la proposta des de l'inici.

EXPERIÈNCIES

Educació per la pau i celebració conjunta del DENIP

La majoria dels centres educatius inclouen l'Educació per la pau dins els objectius del PEC. Moltes escoles tarragonines treballen anualment el DENIP, dedicant-hi uns dies, preparant activitats, fent un acte central el mateix dia de la celebració o d'altres manifestacions. Algunes tenen l'Educació per la pau com a eix de treball durant tot el curs. És aquest darrer aspecte el que s'hauria d'anar eixamplant en el conjunt dels centres educatius. S'ha avançat força en aquest aspecte, amb la implicació dels centres participants.

Es podrien aprofitar les sinèrgies col·laboratives per aconseguir un compromís més global per part del conjunt de la comunitat educativa de la ciutat.

El projecte va ser escollit i presentat com a exemple de bones pràctiques educatives al **XIII Congrés Internacional de Ciutats Educadores**, celebrat a Barcelona del 13 al 16 de novembre de 2014.

Cofinançat per:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

En col·laboració amb:

OXFAM Intermón

Annex 1

PROJECTE CURS 2012-2013

L'educació per la pau, el DENIP i la Xarxa d'educadors i educadores per una ciutadania global de Tarragona

Després de desenvolupar diverses propostes dirigides als docents dels diferents nivells, de l'avaluació de les experiències portades a terme i de les respostes rebudes per part dels docents interessats en el projecte, el grup de treball de la Xarxa d'educadors i educadores per una ciutadania global de Tarragona va concretar la seva proposta en un projecte entorn de l'educació per la pau, adreçat al conjunt de centres docents de Tarragona, cercant la seva implicació i participació en una celebració conjunta del DENIP, a partir d'un treball previ fet a les aules.

Amb el recolzament i la participació de la Conselleria d'Educació de l'Ajuntament de Tarragona –mitjançant l'Institut Municipal d'Educació de Tarragona–, en el marc del Projecte Educatiu de Ciutat de Tarragona (PEC), la Conselleria de Cooperació i el Consell Municipal de Cooperació i Solidaritat de Tarragona –mitjançant la campanya “Jo dono un cop de mà”–, i de l'Escola Municipal de Música, va comptar amb la participació dels centres educatius següents: El Miracle, El Serrallo, Els Àngels (Torreforta), Pau Delclòs, Pràctiques, El Carme, Santa Teresa, col·legis d'educació especial Estela, Sant Rafael, La Muntanyeta i Solc, i els instituts Martí i Franquès i Pons d'Icart.

El projecte es va concretar en el treball de preparació de la celebració conjunta del DENIP 2013, celebrat sota el lema **“Un cop de mà per la PAU!”**, amb més de 800 participants, en un programa que, conduït pel grup de teatre Vis de Vanadi, de l'IES Martí i Franquès, combinava música, teatre, dansa, literatura i vídeo.

La proposta també va incloure l'organització d'una exposició amb els treballs plàstics fets entorn del tema de la pau per les escoles de Bonavista, Camp Clar, Cèsar August, Els Àngels, Estela, Floresta, Marcel·lí Domingo, Mediterrani, Miracle, Pau Delclòs, Pax, Pràctiques, Saavedra, Sant Pere i Sant Pau, Sant Rafael, Serrallo, Solc i Torreforta, presentada a la seu de l'IMET del 30 de gener a l'1 de març de 2013. En l'acte d'inauguració va ser interpretat “El cant dels ocells” a càrrec d'una alumna de violoncel de l'Escola Municipal de Música de Tarragona.

L'acte també va comptar amb la col·laboració de l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació a Tarragona, que es va encarregar de la documentació fotogràfica de l'acte, feta per una professora i quatre alumnes, i que va formar part de l'exposició.

**PROJECTE CURS
2013-2014**

Malgrat que el dia de la celebració és un de sol, el DENIP propugna una educació permanent en i per a la concòrdia, la tolerància, la solidaritat, el respecte als drets humans, la no-violència i la pau.

És per això que, des del projecte d'Educació per la pau, es proposava des de l'inici un treball transversal que permetés la realització al llarg del curs i que es pogués treballar des dels nivells i les àrees curriculars que cada centre escollís.

Per al curs 2013-2014 es van proposar les activitats següents:

“Contes per la pau”: una proposta de treball a les aules per a l'elaboració d'un conte relacionat amb la temàtica de la pau (valors de l'amistat, la responsabilitat, la cooperació, la igualtat, la justícia, la resolució de conflictes, etc.), que els alumnes havien de fer de manera cooperativa, en grups d'entre tres i cinc membres.

Dels contes treballats des de les àrees de llengua, ciències socials i educació plàstica, cada centre participant en va escollir dos, que van passar a formar part de les propostes del grup d'Educació per la pau, que es troben al *Dossier d'activitats pedagògiques* de l'Ajuntament de Tarragona.

Del conjunt de contes elaborats, se'n van escollir quatre, que els autors van llegir en el marc de l'acte conjunt del DENIP.

Preparació de la celebració conjunta del DENIP, concretada en l'acte “Contes i cançons per la pau”, que va ser el reflex de tots els treballs fets pel conjunt de centres participants. L'acte va comptar amb la participació de l'Escola Municipal de Música de Tarragona; l'actuació conjunta de totes les escoles d'educació especial, amb el “Rap per la pau”, creat expressament per a l'ocasió; la lectura dels quatre contes seleccionats entre tots els escrits pels alumnes dels diferents centres; el vídeo “Dis-capacitat” de l'escola La Muntanyeta; la interpretació per part del grup de teatre Vis de Vanadi de l'IES Martí i Franquès, de l'orquestra del Conservatori de Tarragona i de les corals de l'escola Pau Delclòs i de l'IES Pons d'Icart –amb la participació de tots els assistents– de “La conferència dels animals”, conte escenicomusical basat en el llibre d'Erich Kästner, amb lletra i música de les cançons i adaptació del text a càrrec d'Ernest Rodríguez, educador i component de la Xarxa d'educadors i educadores per a una ciutadania global.

Per a la posada en escena d'aquesta cantata, els centres participants van treballar el contingut del llibre *La conferència dels animals*, del poeta i novel·lista alemany Erich Kästner, en el qual l'autor tria els animals per transmetre un missatge pacifista als nens i nenes d'avui. La recerca i la lluita per la pau és el tema central del llibre, en el qual els animals recorren a un seguit d'estratègies per aconseguir la pau. És una obra excel·lent per tractar temes de l'educació per la pau, ja que totes i cadascuna de les pàgines són una defensa de la pau, la justícia, la cultura i el respecte.

Tots els assistents, representant els diversos animals –mitjançant la proposta creativa feta pels alumnes de 4t d'ESO de l'IES Martí i Franquès i

treballada a tots els centres participants–, van viure de primera mà la possibilitat de cercar la resolució dels conflictes de manera pacífica.

Exposició “Arts per la Pau”

Mostra en la qual es van poder veure tots els treballs fets, tant dels “Contes per la pau”, com els dibuixos que van servir per il·lustrar la representació de “La conferència dels animals”, i d’altres elements creatius.

PROJECTE CURS 2014-2015

A partir de les avaluacions dels projectes desenvolupats durant els cursos anteriors, considerats molt positius tant per part dels participants com dels promotors i organitzadors, el programa d’aquest curs es va estructurar en:

- **Activitats per al 1r trimestre: “Contes, poesies i cançons per la pau”**

Proposta d’elaboració d’un conte, una poesia o una cançó relacionats amb la temàtica de la pau (valors de l’amistat, la responsabilitat, la cooperació, la igualtat, la justícia, la resolució de conflictes, etc.) de forma individual o en grups d’entre tres i cinc alumnes, o de forma cooperativa entre diferents escoles.

De tots els treballs presentats, es van escollir sis poemes i tres contes per formar part del programa de l’acte conjunt del DENIP 2015.

- **Preparació de l’acte de celebració conjunta dels centres educatius de Tarragona del DENIP (Dia Escolar de la No-violència i la Pau “La PAU és la clau!”)**

Celebrat al Palau Firal de Tarragona, amb el títol “La PAU és la clau!”, hi van participar més de 900 alumnes de tretze centres educatius de la ciutat (Carmelites, El Carme, La Salle Torreforta, Vedruna-Sagrat Cor, El Miracle, Pau Delclòs, Escola de Pràctiques, Tarragona, escoles d’educació especial Estela, Sant Rafael, La Muntanyeta i Solc, i institut Pons d’Icart), així com l’Escola Municipal de Música de Tarragona, el Conservatori de Música de la Diputació de Tarragona, el Cor Rossinyols del Cor Ciutat de Tarragona, el Cor Tarracosons i l’Escola d’Art i Disseny de la Diputació a Tarragona.

L’objectiu va ser posar en comú les activitats fetes dins del projecte durant el primer trimestre del curs, així com compartir reflexions i propostes entorn de l’educació per la pau.

Es va poder sentir una selecció de poemes, contes i cançons que els alumnes dels diferents centres educatius van elaborar durant el primer trimestre del curs, en diferents àrees del currículum escolar, així com l’actuació conjunta de les escoles d’educació especial o la interpretació de la cantata “L’homenet de paper”, una adaptació del conte de Fernando Alonso amb música d’Ernest Rodríguez, que reflexionava sobre temes molt diversos, com ara els mitjans de comunicació i les seves funcions, o

la necessitat de cercar la confiança en el gènere humà i convidar a descobrir tot allò de positiu que hi pot haver, com la solidaritat, la generositat, l'amistat o l'alegria. Un text per reflexionar i compartir que, convertit en cantata expressament per a aquest acte, va permetre la realització d'un treball conjunt molt adequat per a aquest projecte d'educació per la pau.

- **“Murs per la pau”**

Desenvolupat durant el segon i tercer trimestres.

Treball creatiu que tenia per objectiu mostrar en diferents espais urbans de Tarragona les propostes entorn de la pau dels centres educatius participants en el projecte.

Va comptar amb la participació dels alumnes de “Pintura al mur”, de l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació de Tarragona, que, a partir d'una sessió de treball amb els components del Grup d'educació per la pau, van presentar diferents projectes, dels quals se'n van escollir sis per treballar amb els alumnes dels diferents centres educatius participants.

Cada projecte va ser presentat en una sessió de treball pel seu autor/a als centres implicats, concretant amb els alumnes la participació que se'ls demanava, la intencionalitat d'aquesta participació, el treball a realitzar i el calendari. Van ser unes sessions molt participatives, en les quals es van plantejar reflexions molt interessants al voltant dels projectes creatius i dels conceptes entorn de la cultura de pau que contenien.

Finalment, les propostes van ocupar els espais del Display, cedits pel “Teller de Ilum” de l'Ajuntament de Tarragona. La formalització dels projectes es va realitzar el 15 d'abril i hi van participar els alumnes de l'EADT –autors/es dels projectes– i els alumnes dels centres educatius implicats en el projecte d'educació per la pau.

Va permetre desenvolupar un treball transversal, molt enriquidor, en el qual es van unir les propostes creatives dels alumnes de l'EADT, la reflexió i el treball a l'entorn d'aquestes propostes per part dels alumnes dels centres d'educació primària i secundària participants en el projecte, i la presentació en un espai creatiu obert a la ciutadania.

Els projectes que es van dur a terme van ser:

- Marta Baceiredo + Col·legi La Salle Torreforta i Escola Joan XXIII
- Anna Cailà + Col·legi Vedruna-Sagrat Cor i Escola Pau Delclòs
- Guillem Duran + Col·legi El Carme i Escola Miracle
- Manel Estrems + Institut Pons d'Icart
- Cristina Gavilán + Escola de Pràctiques i Solc
- Aureol Sanz + Escola Estela i Escola Sant Rafael

**PROJECTE CURS
2015-2016:
“LLETRES PER LA PAU”**

La consolidació del projecte, en la seva quarta edició, va plantejar treballar en tres àmbits de participació:

- **“Contes i poemes per la pau”**. Un treball en el qual cadascun dels centres participants va decidir les àrees del currículum en les quals treballava i els nivells dels participants. Alguns dels centres participants van portar a terme aquest treball en tots els nivells educatius.

D'entre els treballs realitzats, cada centre en va escollir un per aula, que van passar a formar part de les propostes del Grup d'educació per la pau, que es recullen en el *Dossier d'activitats pedagògiques* de l'Ajuntament de Tarragona.

- La preparació de la **celebració conjunta del DENIP**, amb el lema **“Lletres per la pau”**, que es va portar a terme el divendres 29 de gener de 2016.

Aquest acte va comptar amb la participació de l'Escola Municipal de Música de Tarragona –amb el seu conjunt musical, encarregat de tot l'acompanyament musical de l'acte–; l'actuació conjunta de totes les escoles d'educació especial –amb la proposta “Sota el mateix sol”–; les diferents actuacions musicals, dirigides per les corals de les escoles El Miracle i Pau Delclòs i participades per tots els assistents; la teatralització del conte realitzat en una edició anterior per part de l'escola Sant Rafael i interpretat pels seus alumnes, o la dramatització d'un altre conte, en aquest cas pel grup de teatre Vis de Vanadi, de l'institut Martí i Franquès, encarregat, a més, de conduir tot l'acte.

La construcció del lema escollit, “Lletres per la Pau”, a càrrec de representants de tots els centres participants: El Carme, La Salle Torreforta, Santa Teresa de Jesús, Vedruna-Sagrat Cor, El Miracle, Pau Delclòs, Escola de Pràctiques, Escola Tarragona, escoles d'educació especial Estela, Sant Rafael, La Muntanyeta i Solc, i els instituts Martí i Franquès i Pons d'Icart va tancar l'acte amb prop de 800 alumnes.

“Murs per la pau”

Durant el segon trimestre del curs es va continuar treballant en la proposta “Murs per la pau”, amb la presentació conjunta de tots els treballs en un acte a la plaça Verdaguer de Tarragona, el 12 d'abril de 2016.

El tema desenvolupat van ser els diferents alfabetos i llengües per construir paraules sobre la pau. Coordinat per les assessores de plàstica de l'IMET, l'acte també va comptar amb la col·laboració de l'ONCE-Tarragona i el suport de la Brigada Municipal.

La diversitat de propostes realitzades per mitjà de la tria de diferents llengües, alfabetos, tècniques creatives i formats, constituïa una voluntat de reflexionar sobre la diversitat, la necessitat de comunicació i la voluntat de treballar per difondre valors com la llibertat, la justícia, el respecte, la solidaritat, que conformaven aquests “Murs per la pau”, presentats en una instal·lació conjunta a la plaça Verdaguer.

L'acte també va comptar amb la participació de l'Escola Municipal de Música, encarregada d'introduir els diferents moments de l'acte, i amb la participació de l'ONCE, que va fer present l'alfabet Braille, amb la traducció dels textos triats pels alumnes.

Durant l'acte es va llegir un manifest per la pau, elaborat per tots els centres participants. Partint de totes les lletres que conformen el nostre alfabet, es van construir les paraules i les frases d'aquest manifest, llegides pels alumnes representants dels diferents centres educatius.

**PROJECTE CURS
2016-2017:
"TREBALLANT
PER LA PAU"**

Treballar per la pau significa, entre altres coses, prendre consciència del que passa al nostre entorn i ser capaços de fer accions que col·laborin en la millora de situacions injustes que estem vivint en aquests moments i que vulneren els drets humans.

Una d'aquestes situacions és la greu crisi humanitària que pateixen moltes persones migrants a tot el món, per causes molt diverses: guerres, persecucions, violència, desigualtats econòmiques, manca de llibertat, etc.

Amb aquesta voluntat, durant el curs 2016-2017 es va desenvolupar el projecte **"Cartes per la pau"**, a proposta d'un dels centres que formen part del Grup de treball –l'Escola de Pràctiques de Tarragona–, desenvolupat durant el primer trimestre del curs i concretat en l'intercanvi de correspondència entre els alumnes de les escoles de Tarragona i els nens i nenes del camp de refugiats de Petra Olympous, a Grècia. Els objectius principals del projecte eren:

- Donar suport als nens i nenes d'aquest camp de refugiats, perquè se sentin acompanyats.
- Facilitar l'intercanvi de vivències i sentiments entre uns i altres.
- Aprendre a conèixer la realitat d'altres nens.
- Fer sentir la nostra solidaritat.
- Possibilitar la creació de vincles entre nens i nenes de diferents cultures i en diferents situacions.
- Comprendre, a partir de fets i vivències compartides, la importància de la pau, de la igualtat entre tots els éssers humans i del respecte als drets humans, com ara el dret d'asil.

Algunes dades sobre el camp de refugiats de Petra:

- Camp gestionat per l'exèrcit grec i vigilat per la policia.
- Es va obrir a mitjan d'abril de 2016.
- Hi ha aproximadament uns 1.400 refugiats, dels quals la meitat són nens.
- Pertanyen al grup yazidi, una minoria kurda, cristiana, procedents majoritàriament de l'Iraq, excepte tres o quatre famílies que són de Síria.

- Tots els refugiats havien estat primer a Idomeni.
- Amb l'arribada de l'hivern, degut al fred insuportable, els refugiats van ser repartits en petits grups entre cases, apartaments turístics, hotels, etc., a l'espera del condicionament d'un altre camp.

En el projecte va col·laborar Joan Terol, un dels voluntaris, que treballava al camp de refugiats de Petra, així com un grup de voluntàries de Trucs de l'Alverna de Tarragona, que havien col·laborat al camp de refugiats de Calais, a França.

Més de 800 cartes escrites en català, castellà, anglès (la major part, per facilitar la comunicació) i Braille.

El projecte va tenir diferents fases:

Sensibilització: les xerrades de sensibilització, a càrrec de Joan Terol i de voluntàries de Trucs de l'Alverna, van servir per posar en contacte els alumnes de Tarragona amb la realitat que viuen els refugiats.

Redacció de les cartes: els centres van escollir els nivells educatius amb els quals van treballar el projecte. Algunes escoles el van treballar en tots els nivells: els més petits amb la realització de dibuixos o frases; els més grans escrivint textos, sols o en grup, i afegint-hi algun element personalitzat.

Recollida i tramesa: la recollida de cartes es va centralitzar a l'IMET, que va ser l'encarregat de la tramesa, amb la col·laboració de l'empresa TIPSA.

Arribada a Grècia: les cartes van arribar a Grècia al febrer. El voluntari del camp de refugiats, Joan Terol, va ser l'encarregat de fer-les arribar al lloc de distribució.

Repartiment i retorn: com que les persones del camp de refugiats havien estat traslladades a diferents apartaments, pisos i hotels de la zona a causa de les duríssimes condicions climàtiques que patien al camp, les cartes van ser utilitzades a les classes d'anglès que feien els nens i nenes refugiats.

Tot i així, van arribar algunes respostes dels nens i nens yazidites, que van ser compartides per tothom.

Celebració conjunta del DENIP 2017, concretat en l'acte "**Cartes per la pau**".

L'acte va comptar amb la lectura d'algunes de les cartes, escollides entre les més de 800 que van escriure els alumnes dels centres participants, precedides –a partir de la projecció de diferents vídeos– de testimonis de nenes i nens refugiats, que explicaven les seves experiències i la seva dramàtica situació. També va haver-hi diferents intervencions musicals, interpretades pels diferents grups participants, així com l'actuació de les

escoles d'educació especial. L'acte va acabar amb la lectura del manifest de la campanya "Casa nostra, casa vostra", posada en marxa el passat mes de novembre, per denunciar la situació de les persones refugiades i migrants, i per fer una crida a les institucions catalanes per defensar el dret a la lliure circulació de les persones, recollit a la Declaració Universal dels Drets Humans, així com per treballar per eradicar les causes que provoquen aquesta situació, fomentant la cultura de pau, al qual l'acte es va voler adherir.

Hi van participar els col·legis El Carme, La Salle Torreforta, Vedruna-Sagrat Cor, Pau Delclòs, Escola de Pràctiques, Saavedra, escoles d'educació especial Estela, Sant Rafael, La Muntanyeta i Solc, els instituts Pons d'Icart i Torreforta, amb prop de 800 participants, així com professors de l'Escola Municipal de Música. L'acte també va comptar amb la col·laboració de l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació a Tarragona, alumnes de la qual van ser els encarregats de recollir gràficament les diferents activitats de l'acte, així com de l'ONCE, amb la participació en el projecte dels seus alumnes.

PROJECTE CURS 2017-2018: L'EDUCACIÓ PER LA PAU, UN PROJECTE CONSOLIDAT

Seguint la línia iniciada el curs anterior, en la qual es volia concretar el treball a les aules en temes d'actualitat, en temes propers que portessin els participants a reflexionar i a implicar-se en qüestions i problemes reals, per al curs 2017-2018 es va escollir com a eix de treball la proposta "Aprenem a conviure. Aprenem la pau", centrada en la reflexió sobre la resolució de conflictes propers de manera pacífica i dialogant, a partir del respecte per les idees i les persones, de la defensa de la igualtat i la solidaritat, d'allò que és just, avançant en actituds que promoguin i facin efectius aquests valors.

El projecte es va concretar, a proposta de l'escola La Muntanyeta, en la realització de "**La cadena de la convivència**", un projecte que pretenia facilitar el coneixement i el treball cooperatiu entre els centres implicats i reflexionar sobre la convivència, l'acció de viure en companyia d'altres de manera pacífica i harmoniosa, facilitant la necessitat de desenvolupar la nostra capacitat de confiar, de compartir, d'ajudar, de ser solidaris, de col·laborar, respectant les opinions dels altres i acceptant les diferències: de pell, de llengua, de cultura, d'idees, d'interessos, de sentiments, etc.

La realització d'aquesta cadena va permetre als centres implicats participar en propostes molt diverses, descobrir i aprendre coses noves, veure com tots som diferents i, alhora, de quina manera podem compartir aquesta diferència i enriquir-nos amb ella.

En "La cadena de la convivència" tots els participants van ser amfitrions d'un centre i visitants d'un altre. Al seu centre van rebre companys i companyes d'un altre centre, i van conèixer de la mà d'uns altres companys i companyes un centre que no coneixien. Alguns eren molt propers, mentre que uns altres es trobaven en entorns diferents i distants.

Mitjançant aquesta cadena van descobrir uns espais diferents, unes activitats diferents, uns companys diferents i, al mateix temps, van poder copsar i compartir moltes coses i interessos comuns i reflexionar sobre la necessitat de millorar la convivència, amb propostes molt diverses.

Organització de l'acte conjunt del DENIP 2018, sota el lema **“La convivència s'aprèn”**. L'acte recollia els treballs realitzats durant la primera part del curs dins el projecte i va permetre compartir algunes de les propostes dutes a terme.

El projecte va comptar amb la participació dels centres El Carme, La Salle Torreforta, Pau Delclòs, Pràctiques, Saavedra, escoles d'educació especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc, i els instituts Comte de Rius, Pons d'Icart i Torreforta, i amb la col·laboració de l'Escola Municipal de Música i de l'Escola d'Art i Disseny de la Diputació a Tarragona.

PROJECTE CURS 2018-2019: CELEBREM LA DIVERSITAT!

Després de l'experiència del curs 2017-2018, amb “La cadena de la convivència”, per al curs 2018-2019 es va plantejar continuar el treball iniciat amb les cadenes de la convivència, obrint-ho a projectes que poguessin ser compartits amb altres institucions i entitats.

L'objectiu ha estat desenvolupar propostes a partir d'iniciatives comunitàries entre diversos participants (escoles, famílies, ONG, entitats cívi-ques, etc.) amb la voluntat d'impulsar projectes intergeneracionals i que incloguin la diversitat del món en què vivim, que donin a l'alumnat de les escoles participants una oportunitat d'aprenentatge i de desenvolupament personal.

El tema de treball escollit ha estat **“Celebrem la diversitat!”**. Es tracta d'una proposta que parteix de la realitat a les aules i a la nostra societat, formada per persones de diferents procedències, llengües, cultures, religions, costums, músiques, etc.

En aquest sentit, s'han dut a terme un gran nombre d'activitats durant el primer trimestre del curs als centres participants en el projecte, dirigides a facilitar el coneixement d'aquesta diversitat, fent propostes molt diverses, per fomentar i desenvolupar la nostra capacitat de confiar, de compartir, d'ajudar, de ser solidaris, de col·laborar, etc., respectant les opinions dels altres i acceptant les diferències: de pell, de llengua, de cultura, d'idees, d'interessos, de sentiments, etc.

L'acte conjunt del DENIP va servir també per presentar, per mitjà d'un vídeo, algunes de les activitats realitzades: aliances i intercanvis entre els diferents centres educatius, col·laboracions entre centres educatius i entitats (com el Banc dels Aliments), la participació de pares i mares en les activitats escolars de coneixement de la diversitat, etc., que han tingut com a objectiu –entenen la diversitat, no tan sols des del punt de vista cultural o de procedència, sinó també des del punt de vista personal, afectiu, familiar, etc.–, apostar pel valor positiu de la diversitat, convertint-

lo en una tasca i un compromís de tots els participants.

Ha estat un conjunt d'activitats que tenien com a referència la Declaració Universal dels Drets Humans, que afirma que tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets, que tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió, i que fa èmfasi en el fet que l'educació ha de tendir al ple desenvolupament de la personalitat humana i al reforçament del respecte dels drets humans i de les llibertats fonamentals.

El programa de l'acte conjunt del DENIP es va articular a través de la música. Es van sentir músiques de totes les procedències, que van finalitzar en una "Cançó de la convivència", suma de tres cançons de cultures aparentment molt allunyades, però que poden conviure sense perdre la pròpia identitat, interpretada per les corals de tres dels centres participants.

L'altre eix de treball que es va dur a terme va ser un **"Programa de formació per a docents en Educació per la pau"**.

Des de l'inici del treball de la Xarxa d'educadors i educadores per a una ciutadania global de Tarragona – IMET entorn de l'educació per la pau, l'aspecte de la formació havia estat una de les línies que es volia desenvolupar. A inici d'aquest curs es va oferir "Formació presencial per a docents en Educació per la pau", organitzada per la Fundació Oxfam Intermón, en col·laboració amb l'IMET, i amb la participació de formadors de l'Escola de Cultura de Pau, reconegut dins dels programes de formació per l'ICE de l'URV.

Annex 2

PROGRAMA “UN COP DE MÀ PER LA PAU!”

Acte conjunt del DENIP 2013 – Centres Educatius de Tarragona (Escola de Pràctiques, Escola Pau Delclòs, Col·legi El Carme, Col·legi Els Àngels, Escola Estela, Escola La Muntanyeta, Solc, Escola Sant Rafael, Col·legi El Miracle, Escola del Serrallo, Col·legi Santa Teresa de Jesús, IES Pons d'Icart i IES Martí Franquès)

Palau Firal i de Congressos de Tarragona
Dimecres 30 de gener de 2013 a les 10:30 h

1 - Obertura: “Records d’infantesa” (saxo soprano) de Xavier Pié. Interpretació a càrrec de Xavier Pié, professor de l’EMM de Tarragona.

2 - Benvinguda, a càrrec de Francesc Mateu, director d’Intermón Oxfam a Catalunya i Andorra.

3 - Construïm la pau (muntatge de l’escenografia).
A càrrec del grup de teatre Vis de Vanadi, de l’institut Martí i Franquès.

4 - Gandhi i el Dia Escolar de la No-violència i la Pau.
Diàleg escenificat per l’alumnat de 5è i 6è del col·legi del Carme.

5 - “Viu-la” de Filippo Landini
Cançó a càrrec de l’alumnat de les escoles d’educació especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc, dirigits per Ricardo Alba i Alba Cot, professors de música de l’Institut Municipal d’Educació.

6 - “La festa de la pau” de Dàmaris Gelabert
Cançó interpretada per l’alumnat de 4t de primària de l’escola Els Àngels de Torreforta, dirigits per Xavier Farré.

7 - “Mensajes del agua”
Coreografia sobre la cançó del grup Macaco, interpretada per l’alumnat de 6è de primària del col·legi Pau Delclòs, dirigida per Vicenç Cañón.

8 - “Paraules per la pau”
A càrrec de l’alumnat del Batxillerat d’Arts Escèniques, Música i Dansa de l’institut Pons d'Icart, que llegiran el conte txec “La sopa de pedra”, interpretaran els espirituals negres “Nobody Knows the Trouble I’ve Seen” i “It’s me, o Lord”, recitaran el poema “Pensament” del llibre de poemes de M. Carme Domingo *Da capo al sentiment*, i acabaran amb la interpretació i coreografia d’“Aquarius” del musical *Hair*.

9 - Lipdub “Escola Solc per la pau”, sobre la cançó “Viu-la” de Filippo Landini. Vídeo.

10 - “All You Need is Love” de The Beatles i “Sentences for peace”.

A càrrec de l'alumnat d'educació infantil i del primer cicle d'ESO del col·legi Santa Teresa de Jesús.

11 - “Imagine” de John Lennon, versió en català de Gertrudis. A càrrec de tots els centres participants en l'acte: El Carme, Els Àngels, Estela, La Muntanyeta, Solc, Sant Rafael, El Miracle, Serrallo, Pau Delclòs, Santa Teresa de Jesús, Escola de Pràctiques, IES Pons d'Icart i IES Martí Franquès, acompanyats del grup instrumental del col·legi Pau Delclòs, amb la col·laboració de Maria Tur, mestra del col·legi Pau Delclòs (piano), Xavier Pié (saxofon), Josué Morales (baix elèctric), José Antonio Fernández (bateria), professors de l'EMM, i la direcció de Núria Ortoneda, professora de l'EMM.

12 - Construcció de la frase “No hi ha camí per la pau, la pau és el camí”, de Mahatma Gandhi. Alumnat del col·legi El Miracle, Escola de Pràctiques i grup de teatre Vis de Vanadi.

**PROGRAMA “CONTES I
CANÇONS PER LA PAU”**

Acte conjunt del DENIP 2017 – Centres Educatius de Tarragona (Col·legi Carmelites, Col·legi El Carme, Col·legi La Salle Torreforta, Col·legi Mediterrani, Escola El Miracle, Escola Pau Delclòs, Col·legi Sagrat Cor, Escola Estela, Escola de Pràctiques, Escola Sant Rafael, Institut Pons d'Icart, Escola La Muntanyeta, Escola Solc i Institut Martí i Franquès i Conservatori de Música de la Diputació de Tarragona).

Palau Firal i de Congressos de Tarragona
Dijous 30 de gener de 2014 a les 10:30 h

1 - Presentació, a càrrec de Marta Domènech, d'Europe Direct Tarragona.

2 - Benvinguda, a càrrec de Francesc Mateu, director d'Oxfam Intermón a Catalunya i Andorra, i de Josep Fèlix Ballesteros, alcalde de Tarragona.

3 - “La festa de la pau” de Dàmaris Gelabert

A càrrec dels professors de l'Escola Municipal de Música de Tarragona Xavier Pié (saxofon), M. Teresa Montané (violí), Medir Bonachi (piano), Paco Montañés (bateria) i Núria Ortoneda, que dirigirà a tots els assistents.

4 - Contes per la pau

Lectura/presentació dels contes seleccionats

“Tots som importants”, a càrrec dels alumnes de 3r de primària de l'escola Mediterrani.

“Natàlia la pobra”, a càrrec dels alumnes de 6è de primària del col·legi El Carme.

“Un últim brindis”, a càrrec dels alumnes de 4t d'ESO del col·legi Sagrat Cor.

“Quina sopa...”, a càrrec dels alumnes de l’escola d’educació especial Sant Rafael.

5 - “El rap de la pau”, rap inèdit creat per a aquesta ocasió amb la col·laboració especial del saxofonista Xavier Pié.

A càrrec dels alumnes de les escoles d’educació especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc, dirigits per Ricardo Alba i Alba Cots, professors de música de l’Institut Municipal d’Educació, i la col·laboració especial dels també professors de l’Escola Municipal de Música de Tarragona, Josefina Ramon i Xavier Pié.

6 - Vídeo “Dis/capacitat”

Escola d’educació especial La Muntanyeta.

7 - “La conferència dels animals”

Conte escenicomusical basat en el llibre d’Erich Kästner. Lletra i música de les cançons i adaptació del text a càrrec d’Ernest Rodríguez.

Interpretat pel grup de teatre Vis de Vanadi (IES Martí i Franquès), l’Orquestra de Cambra del Conservatori de Música de la Diputació de Tarragona, dirigida per Oriol González, que dirigirà també el cor de cambra de l’IES Pons d’Icart de Tarragona (directora, M. Carme Domingo) i la coral de l’escola Pau Delclòs (directores Montserrat San Emeterio i Maria Tur), amb la participació dels alumnes de tots els centres participants (Carmelites, El Carme, La Salle Torreforta, Mediterrani, El Miracle, Pau Delclòs, Sagrat Cor, Estela, Escola de Pràctiques, Sant Rafael, IES Pons d’Icart, La Muntanyeta, Solc i IES Martí i Franquès).

**PROGRAMA
“LA PAU ÉS LA CLAU”**

Acte conjunt del DENIP 2015 – Centres Educatius de Tarragona (Col·legi Carmelites, Col·legi El Carme, Col·legi La Salle Torreforta, Escola El Miracle, Escola Pau Delclòs, Col·legi Vedruna-Sagrat Cor, Escola Estela, Escola de Pràctiques, Escola Sant Rafael, Institut Pons d’Icart, Escola La Muntanyeta, Escola Solc i Escola Tarragona i Conservatori de Música de la Diputació de Tarragona).

Palau Firal i de Congressos de Tarragona

Divendres 30 de gener de 2015 a les 10:30 h

1 - Obertura amb “Joan del riu”, cançó tradicional catalana, a càrrec de Roser Olivé (gralla), M. Antònia Pujol (tenora), Sergi González (flabiol i tamborí) i Pere Olivé (percussió tradicional), professors de l’EMM de Tarragona.

2 - Presentació, a càrrec dels alumnes de l’institut Pons d’Icart, que seran els encarregats de conduir l’acte.

3 - Benvinguda, a càrrec de Francesc Mateu, director d’Oxfam Intermón a Catalunya i Andorra, i de Josep Fèlix Ballesteros, alcalde de Tarragona.

4 - “Tots els nens canten cançons” de Josep M. Espinàs i Xesco Boix.

A càrrec dels professors de l'EMM de Tarragona Roser Olivé (gralla), M. Antònia Pujol (tenora), Sergi González (flabiol i tamborí) i Pere Olivé (percussió tradicional) i Josefina Ramon, que cantarà i dirigirà, i amb la participació de tots els assistents.

5 - Poemes per la pau

“El meu país” i “Despertar”, a càrrec d'alumnes de 4t i 6è de primària de l'Escola de Pràctiques.

“La pau”, a càrrec d'alumnes de 5è i de 6è de primària del col·legi El Carme.

“Nosaltres podem” i “Un, dos, tres, què trobaré?”, a càrrec d'alumnes de l'escola d'educació especial Sant Rafael.

6 - “A viure la vida!”, vídeo de l'aula D de l'escola La Muntanyeta.**7 - “Cançons d'arreu del món... amb sorpresa final!”**

Actuació d'alumnes de les escoles d'educació especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc, dirigits per Ricardo Alba, amb el cor Tarracosons, dirigit per Josefina Ramon i la col·laboració d'Antonio Fernández, professors de l'Escola Municipal de Música de Tarragona.

8 - Contes per la pau

“Història de dos pobles”, d'alumnes de 5è de primària de l'escola El Miracle.

“La pau entre dos països”, d'alumnes de 6è primària de l'escola Tarragona.

“Una anada sense tornada”, d'alumnes de 3r d'ESO de l'institut Pons d'Icart.

9 - “Amb la pau, un món millor”, coreografia i interpretació basada en la peça “La música”, de Beth Riera i Pep Puigdemont, i l'arranjament de part de la lletra dels alumnes de 5è de primària de l'escola Tarragona i de la professora de música, Laura Gómez.**10 - Conte escenicomusical “L'homenet de paper”.**

Versió del conte de Fernando Alonso, amb música d'Ernest Rodríguez. Interpretat per l'Orquestra de Cambra del Conservatori de Música de la Diputació de Tarragona, dirigida per Oriol González, que dirigirà també els cors del Conservatori (directora, Cecilia Aymí), el cor Rossinyols (director Marc Guerris), el cor del col·legi La Salle Torreforta (directora Abigail Margelí), el grup de teatre de l'escola Pau Delclòs (dirigit per Vicenç Cañón), la narració d'Emma Clarke i amb la participació dels alumnes de totes les escoles (Carmelites, El Carme, La Salle Torreforta, El Miracle, Pau Delclòs, Vedruna-Sagrat Cor, Estela, Escola de Pràctiques, Sant Rafael, IES Pons d'Icart, La Muntanyeta, Solc i Tarragona).

**PROGRAMA
“LLETRES PER LA PAU”**

Acte conjunt del DENIP 2016 – Centres educatius de Tarragona
Palau Firal i de Congressos de Tarragona
Divendres 29 de gener a les 10:30 h

1 - Obertura amb **“Sons i horitzons”**, a càrrec de Xavier Pié, de l'Escola Municipal de Música de Tarragona.

2 - Presentació, a càrrec del grup de teatre Vis de Vanadi, de l'IES Martí i Franquès, dirigit per Mercè Sardà, que seran els encarregats de conduir l'acte.

3 - Benvinguda, a càrrec de Francesc Mateu, director d'Oxfam Intermón a Catalunya, i de Josep Fèlix Ballesteros, alcalde de Tarragona.

4 - “L'abecedari” de Dàmaris Gelabert i Laura Carrión, amb música d'Àlex Martínez.

A càrrec del Conjunt Instrumental Juvenil de l'Escola Municipal de Música de Tarragona, dirigit per Maria Teresa Montané, i de la coral de l'escola Pau Delclòs, dirigida per Maria Tur, amb la participació de tots els assistents.

5 - “Quina sopa...”

Representació d'aquest conte escrit pels alumnes de l'escola Sant Rafael, a càrrec del grup de teatre de l'escola Sant Rafael, dirigit per Joan Martínez Delgado.

6 - “Sota el mateix sol”. Actuació conjunta dels alumnes de les escoles d'educació especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc, dins el projecte Mirasona de l'Escola Municipal de Música, dirigit per Ricardo Alba, Alba Cots i Josefina Ramón, amb la col·laboració de Paco Montañés a la percussió.

7 - “El drac màgic”

Lectura dramatitzada d'aquest conte escrit pels alumnes de les escoles Ventós Mir, Miguel Hernández i López Torrejón de Badalona, a càrrec del grup de teatre Vis de Vanadi de l'IES Martí i Franquès. Es cantarà la cançó “Puff el drac màgic”, lletra i música de Peter Yarrow i Leonard Lipton, a càrrec del Conjunt Instrumental Juvenil de l'Escola Municipal de Música de Tarragona i de la coral de l'escola El Miracle, dirigida per Eulàlia Planas, amb la participació de tots els assistents.

8 - “El món seria”, de B. Backer, a càrrec del Conjunt Instrumental Juvenil de l'Escola Municipal de Música de Tarragona, de les corals de les escoles El Miracle i Pau Delclòs, i de tots els assistents.

9 - Construcció del lema de l'acte “Lletres x la pau”, a càrrec dels representants de totes les escoles participants: El Carme, La Salle Torreforta, Santa Teresa de Jesús, Vedruna-Sagrat Cor, El Miracle, Estela, La Muntanyeta, Pau Delclòs, Escola de Pràctiques, Sant Rafael, Solc, Tarragona i IES Pons d'Icart.

10 - Comiat, a càrrec del grup de teatre Vis de Vanadi, de l'IES Martí i Franquès.

**PROGRAMA
"CARTES PER LA PAU"**

Acte conjunt del DENIP 2017 – Centres Educatius de Tarragona (Col·legi El Carme, Col·legi La Salle-Torreforta, Col·legi Vedruna-Sagrat Cor, Escola Pau Delclòs, Escola de Pràctiques, Escola Saavedra, escoles d'educació especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc, Institut Pons d'Icart, Institut Torreforta i alumnes de l'ONCE).

Palau Firal i de Congressos de Tarragona
Dilluns 30 de gener a les 10:30 h

1 - Obertura amb **"El cant dels ocells"**, a càrrec de Xavier Pié, professor de l'Escola Municipal de Música de Tarragona.

2 - Presentació a càrrec d'alumnes de l'institut Torreforta.

3 - Benvinguda, a càrrec de Francesc Mateu, director d'Oxfam Intermón a Catalunya, de Josep Fèlix Ballesteros, alcalde de Tarragona, i de Maria Teresa Giménez Barbat, diputada del Parlament Europeu.

4 - Intervenció de Joan Terol, voluntari al camp de refugiats de Petra, a Grècia.

5 - Vídeo d'Unicef "Testimoni de Nour, nena siriana de 10 anys refugiada al Líban".

Lectura de la carta del Rubén, el Víctor, la Laura, l'Everton i el Sergi, alumnes de l'escola Sant Rafael.

6 - Cançó "El món seria", de B. Backer, a càrrec dels alumnes de l'escola Saavedra i del col·legi del Carme, acompanyats pel Conjunt Instrumental de Professorat de l'Escola Municipal de Música de Tarragona, format per Carola Cuypers (saxofon), Miquel Moreno (guitarra), Ricardo Alba (baix elèctric), Anna Rodes (teclat) i Pepe Fernández (bateria) i per tots els assistents.

7 - Vídeo d'Unicef "Dos nens de Síria i Alemanya trenquen barreres amb l'amistat".

Lectura de la carta del David García, alumne de l'Escola de Pràctiques.

8 - Cançó "Al país blanc" (lletres: Gibert d'Artze / Música: David Melgar), a càrrec dels alumnes de l'Escola de Pràctiques i de l'escola Pau Delclòs, acompanyats pel Conjunt Instrumental de Professorat de l'Escola Municipal de Música de Tarragona i per tots els assistents.

9 - Vídeo d'Unicef "Tenia molta, molta por, i molt, molt fred. Testimoni de Malak, de 7 anys, a Lesbos".

Lectura de la carta del Leo Broadhurst Mallol, alumne de l'IES Pons d'Icart.

10 - “Soc humà, i tu?”, actuació conjunta dels alumnes de les escoles d’educació especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc. Projecte de música a l’educació especial Mirasona, sota la direcció de Ricardo Alba, Alba Cots i Josefina Ramon, professors del projecte de l’Escola Municipal de Música de Tarragona. Amb la col·laboració especial del cos de dansa del taller ocupacional de Solc, dirigit per Yolanda Raduà, coreògrafa i escenògrafa.

11 - Vídeo d’Unicef “Saja, desplaçada a Síria, es pregunta: Qui no vol estudiar?”

Lectura de la carta de l’Alejandro Rodulfo Cárdenas, alumne de l’ONCE.

12 - Cançó “Els canons de neu”, (lletra: Isabel Barriel / música: Ernest Rodríguez), a càrrec dels alumnes del col·legi Vedruna-Sagrat Cor, acompanyats pel Conjunt Instrumental de Professorat de l’Escola Municipal de Música de Tarragona i per tots els assistents.

13 - Vídeo d’Unicef “Ahmad diu als polítics: ‘Això s’ha de solucionar’”

14 - Lectura del manifest, a càrrec dels alumnes de l’IES Pons d’Icart. **Cançó “Iguals”** (lletra i música de David Boada), a càrrec dels alumnes del col·legi La Salle-Torreforta i de l’institut Torreforta, acompanyats pel Conjunt Instrumental de Professorat de l’Escola Municipal de Música de Tarragona i per tots els assistents.

PROGRAMA
“LA CONVIVÈNCIA
S’APRÈN!”

Acte conjunt del DENIP 2018 – Centres Educatius de Tarragona (Col·legi El Carme, Col·legi La Salle-Torreforta, Escola Pau Delclòs, Escola de Pràctiques, Escola Saavedra, escoles d’Educació Especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc, Institut Comte de Rius, Institut Pons d’Icart i Institut Torreforta i la col·laboració de l’Escola Municipal de Música)

Palau Firal i de Congressos de Tarragona
Dimarts 30 de gener a les 10:30 h

1 - Obertura musical amb **“Correbou”**, a càrrec de Raquel Pascual, professora de l’Escola Municipal de Música, al sac de gemecs.

2 - Presentació a càrrec d’alumnes de l’institut Torreforta.

3 - Cançó “Imagine”, de John Lennon, a càrrec de l’alumnat de l’Escola de Pràctiques.

4 - “La cadena de la convivència”: vídeo amb les escoles Sant Rafael-Estela / Estela-Escola de Pràctiques / Escola de Pràctiques-Institut Comte Rius / Institut Comte Rius-Escola Saavedra.

5 - “La dansa dels amics”, a càrrec de l’alumnat de l’institut Pons d’Icart a l’escenari i vídeo de l’alumnat dels instituts Torreforta i Pons d’Icart.

6 - “El tren del temps”. Actuació conjunta de l'alumnat de les escoles d'educació especial Estela, La Muntanyeta i Sant Rafael, amb la col·laboració especial del cos de dansa dels alumnes del Servei de Teràpia Ocupacional de Solc, dirigits per Yolanda Raduà i Ismael Colombo. Projecte de música a l'educació especial Mirasona, sota la direcció de Ricardo Alba, Alba Cots i Josefina Ramon, professors del projecte de l'Escola Municipal de Música de Tarragona.

7 - “La cadena de la convivència”, vídeo amb les escoles Saavedra-La Muntanyeta / La Muntanyeta-La Salle Torreforta / La Salle Torreforta-IES Torreforta.

8 - Cançó “Si somrius”, de José Álvaro Davi, a càrrec de la coral del col·legi La Salle-Torreforta, acompanyats i dirigits per José Álvaro Davi, professor de música de La Salle-Torreforta.

9 - “La cadena de la convivència”, vídeo amb l'IES Torreforta-IES Pons d'Icart / IES Pons d'Icart-Escola Pau Delclòs / Escola Pau Delclòs-Col·legi El Carme / Col·legi El Carme-Escola Sant Rafael.

10 - Cançó “M'agradaria que...” (lletra: I. Camargo i E. Llistuella, música: Ernest Rodríguez), a càrrec de l'alumnat de tots els centres participants i dels assistents a l'acte, acompanyats del Conjunt Instrumental de l'Escola Municipal de Música de Tarragona amb Nickoll Cueva (teclat), Ramon Monegal (saxofon), Lidia Plano, Alex Roca i Alex Lorenzo (violins), dirigida per Ernest Rodríguez.

11 - Formació del lema de l'acte “La convivència s'aprèn!”, a càrrec dels representants de tots els centres participants, i comiat.

**PROGRAMA
“CELEBREM LA
DIVERSITAT!”**

Acte conjunt del DENIP 2019 – Centres Educatius de Tarragona (Col·legi El Carme, Col·legi La Salle-Torreforta, Escola Pau Delclòs, Escola de Pràctiques, escoles d'educació especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc, Institut Comte de Rius, Institut Pons d'Icart i Institut Torreforta i la col·laboració de l'Escola Municipal de Música)

**Palau Firal i de Congressos de Tarragona
Dimecres 30 de gener a les 10:30 h**

1 - Obertura musical amb “El cant dels ocells”, a càrrec de Xavier Pié, professor de l'Escola Municipal de Música al saxofon.

2 - Presentació de l'acte, a càrrec de l'alumnat de l'IES Torreforta.

3 - Cançó de salutació “Hola, digue'm com estàs” (popular catalana), acompanyada pel grup musical de l'Escola Municipal de Música i cantada per tots els assistents.

4 - Cançó “La prada” (popular romanesa), a càrrec de l'alumnat del col·legi El Carme.

5 - “Celebrem la diversitat!”: vídeo.

6 - Cançó “Alik Mini Assalam” (tradicional marroquina), a càrrec de l'alumnat de l'escola Pau Delclòs.

7 - “Celebrem la diversitat!”: vídeo.

8 - Cançó “Akai hana” (popular japonesa), a càrrec de l'alumnat de l'Escola de Pràctiques.

9 - “Celebrem la diversitat!”: vídeo.

10 - “Sí, soc jo”, actuació conjunta de l'alumnat de les escoles d'educació especial Estela, La Muntanyeta, Sant Rafael i Solc, dins del projecte Mirasona, de l'Escola Municipal de Música de Tarragona, dirigits per Ricardo Alba i Alba Cots, amb la participació dels alumnes del Servei de Teràpia Ocupacional Solc, dirigits per Yolanda Raduà i Ismael Colombo.

11 - “Música a les mans”, cançó de Gabriel Gorce, amb arranjament de J. Debón, interpretada per la coral Allegro d'ONCE València. Projectió.

12 - Cançó “O, ciranda, cirandinha” (popular brasilera), a càrrec de l'alumnat de l'IES Pons d'Icart.

13 - “Celebrem la diversitat!”: vídeo.

14 - Cançó “Tue, tue” (original de Ghana), a càrrec de l'alumnat del col·legi La Salle Torreforta.

15 - “Celebrem la diversitat!”: vídeo.

16 - Cançó final: “Cançó de la diversitat”, formada per tres cançons de cultures aparentment molt allunyades però que poden conviure sense perdre cap la pròpia identitat:

“**Tres i tres**” (original d'Hongria), institut Torreforta

“**Hung-sai**” (original de la Xina), institut Pons d'Icart

“**Navidadau**” (original de Bolívia), col·legi La Salle Torreforta

Acompanyats pel grup musical de l'Escola Municipal de Música.

17 - Tancament de l'acte amb el poema “Podries”, de Joana Raspall, a càrrec de l'alumnat de l'Escola de Pràctiques.

Annex 3

FORMACIÓ PER A DOCENTS EN EDUCACIÓ PER A LA PAU (20 HORES)

Construir la pau i posar fi a la cultura de la violència és una responsabilitat de totes les persones, i per això és necessària una educació que valori i promogui les actituds no-violentes en tots els àmbits de les nostres relacions. Actituds que afavoreixin la cooperació, que valorin la igualtat entre els gèneres, la riquesa de la diversitat i que busquin la comunicació efectiva i empàtica, promovent la participació democràtica i activa de la ciutadania per a la construcció d'un món més just i sostenible.

OBJECTIUS

- Establir codis comuns sobre el que entenem per pau, violència i conflicte.
- Redescobrir la perspectiva positiva del conflicte i el seu caràcter transformador.
- Valorar les actituds que prenem davant els conflictes.
- Aprendre a “provenir”, analitzar i transformar els conflictes des d'una opció no-violenta.
- Valorar la introducció de noves accions que permetin la millora de la convivència al centre.
- Reconèixer els cicles de la violència i el seu impacte en els conflictes armats.
- Recórrer el panorama dels processos de pau oberts al món.

METODOLOGIES

A partir d'una educació activa i socioafectiva, la formació va combinar les dinàmiques participatives, el suport audiovisual i les tècniques del teatre de l'oprimit, per poder representar i analitzar conjuntament aquells conflictes sobre els quals no trobem resposta.

SESSIONS FORMATIVES

(Institut Pons d'Icart - Carrer de l'Assalt, 4, Tarragona)

Sessió 1: 27 de setembre, de 17 h a 20 h 30'

- Establint codis comuns sobre el que entenem per pau, violència i conflicte. L'anàlisi de les violències en el marc escolar.

- El conflicte com a procés i oportunitat de canvi.

Sessió 2: 4 d'octubre, de 17 h a 20 h 30'

- Anàlisi de les actituds davant els conflictes (competició, evasió, submissió i cooperació).
- Formes d'intervenció en els conflictes: la provenció: generar estratègies i habilitats prosocials que ens permetin enfrontar els conflictes abans que esclati la crisi.

Sessió 3: 18 d'octubre, de 17 h a 20 h 30'

- Formes d'intervenció en els conflictes: l'anàlisi i la negociació de conflictes: aprendre a separar els tres components presents en tot el conflicte: les persones involucrades, el procés i el problema.

Sessió 4: 25 d'octubre, de 17 h a 20 h 30'

- Mecanismes educatius i socials per a la participació i la construcció de pau.
- Avaluació.

Les sessions presencials es van complementar amb un treball pràctic de 6 hores.